

Grönboken om översyn av Bryssel I-förordningen

Sammanfattning

I utlåtandet behandlar utskottet Europeiska kommissionens grönbok om översyn av rådets förordning (EG) nr 44/2001 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (Bryssel I-förordningen), KOM(2009) 175 slutlig. Kommissionens syfte med grönboken är att inledda ett brett samråd mellan intresserade parter om möjliga sätt att förbättra förordningens funktion med avseende på de frågor som tas upp i rapporten.

Utskottet är positivt till kommissionens initiativ till ett samråd kring dessa frågor.

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Översyn av Bryssel I-förordningen

Riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna.

Stockholm den 11 juni 2009

På civilutskottets vägnar

Carina Moberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Carina Moberg (s), Inger René (m), Johan Löfstrand (s), Eva Bengtson Skogsberg (m), Lennart Pettersson (c), Christina Oskarsson (s), Hillevi Larsson (s), Christine Jönsson (m), Yvonne Andersson (kd), Anti Avsan (m), Egon Frid (v), Eva Sonidsson (s), Lars Tysklind (fp), Jan Lindholm (mp), Katarina Brännström (m), Maria Lundqvist-Brömster (fp) och Stefan Wikén (s).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Kammaren har i enlighet med 10 kap. 4 § riksdagsordningen den 5 maj 2009 hänvisat Europeiska kommissionens grönbok om översyn av rådets förordning (EG) nr 44/2001 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (Bryssel I-förordningen), KOM(2009) 175 slutlig, till civilutskottet för granskning. Med grönboken, som antogs den 21 april 2009, uppmanar kommissionen alla intresserade parter att senast den 30 juni 2009 översända sina synpunkter på de frågor som tas upp i grönboken och eventuella andra användbara bidrag. Grönboken behandlas inom generaldirektoratet för frihet, säkerhet och rättvisa. Mottagna bidrag kommer att offentliggöras på generaldirektoratets webbplats.

Företrädare för Justitiedepartementet har vid utskottets sammanträde den 9 juni 2009 redovisat Regeringskansliets faktapromemoria (2008/09:FPM125) Grönbok om översyn av Bryssel I-förordningen samt preciserat regeringens preliminära ståndpunkt.

Bakgrund

Bryssel I-förordningen, som trädde i kraft den 1 mars 2002, innehåller regler om vilket lands domstol som ska pröva mål där parterna har hemvist i olika medlemsstater. Förordningen innehåller också bestämmelser om erkännande och verkställighet av avgöranden från andra medlemsstater. Bryssel I-förordningen är tillämplig på privaträttens område, t.ex. tvister om avtal och skadestånd. Familjerättslig underhållsskyldighet omfattas av förordningen, men inte familjerättsliga frågor i övrigt.

Kommissionen ska enligt Bryssel I-förordningen lägga fram en rapport om tillämpningen av förordningen. Syftet med rapporten är att låta Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén få del av en utvärdering av tillämpningen av förordningen, KOM(2009) 174 slutlig.

Grönboken åtföljer kommissionens rapport om tillämpningen av förordningen. Kommissionens syfte med grönboken är att inleda ett brett samråd mellan intresserade parter om möjliga sätt att förbättra förordningens funktion med avseende på de frågor som tas upp i rapporten.

Grönbokens huvudsakliga innehåll

I grönboken föreslås inledningsvis att översynen bl.a. ska omfatta frågan om avskaffandet av exekvatur. Den som vill ha ett avgörande verkställt i en annan medlemsstat måste enligt Bryssel I-förordningen först ansöka och beviljas verkställighet av en särskilt utsedd domstol i det landet. Den inledande prövningen av verkställighetsfrågan är enbart formell. Endast om det i ett senare skede begärs ändring av verkställighetsförklaringen kan en domstol pröva om verkställighet ska vägras av andra skäl. Vägransgrunderna är emellertid begränsade och den utländska domen kan aldrig omprövas i sak. Enligt grönboken tar den nuvarande ordningen med ett särskilt förfarande för verkställighet (exekvatur) tid och medför kostnader. Till detta kommer att verkställighet vägras endast sällan. Grönboken öppnar därför för att kravet på exekvatur avskaffas. Det framhålls emellertid att det ändå finns ett behov av andra rättssäkerhetsgarantier.

Översynen föreslås också omfatta frågan om en förstärkning av effekten av avtal om domstols behörighet. Enligt Bryssel I-förordningen kan parterna under vissa förutsättningar träffa avtal om att en tvist mellan dem ska prövas av domstol eller domstolarna i en medlemsstat. Avtal om domstols behörighet bör enligt grönboken ges största möjliga verkan inte minst med tanke på deras betydelse för internationell handel. I grönboken diskuteras därför olika alternativ för att stärka effekten av sådana avtal.

Även frågan om en förbättring av de gemensamma reglerna när det gäller *litis pendens* och förening av mål föreslås omfattas av översynen. Bryssel I-förordningen innehåller en allmän bestämmelse om hur domstolar ska agera vid *litis pendens* (mål i olika domstolar om samma sak och mellan samma parter). I grönboken diskuteras hur den kan förbättras t.ex. genom bättre samverkan mellan domstolarna. Det övervägs också om gemensamma regler bör införas för att förena mål där talan väcks av eller mot flera parter.

I grönboken diskuteras vidare behovet av gemensamma regler beträffande erkännande och verkställighet av avgöranden från länder utanför EU, ett gemensamt system för patenttvister, en bättre samordning av parallella domstolsförfaranden inom ramen för förordningen, åtgärder som kan förbättra den fria rörligheten för interimistiska åtgärder och regler för att göra förordningen tillämplig på vissa särskilda frågor om skiljeförfarande.

Utskottets överväganden

Faktapromemorian m.m.

I faktapromemorian redovisar regeringen sin preliminära ståndpunkt med förbehåll för pågående beredning inom Regeringskansliet. Inför utskottet har företrädare för Justitiedepartementet preciserat regeringens preliminära ståndpunkt. Regeringen är positiv till en revidering av Bryssel I-förordningen. Inriktningen på revideringen bör enligt regeringen vara att, så långt möjligt, förenkla förfarandena för erkännande och verkställighet med bibehållande av nödvändiga rätts säkerhetsgarantier.

Gällande svenska regler

Bryssel I-förordningen är direkt tillämplig i Sverige. Eventuella effekter på gällande rätt i övrigt går inte att ta ställning till i nuläget eftersom grönboken inte innehåller några konkreta förslag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet är positivt till att samråd inleds om möjliga sätt att förbättra Bryssel I-förordningen. Liksom regeringen anser utskottet att inriktningen för en revidering bör vara en förenkling av förfarandena med bibehållna rätts säkerhetsgarantier och tillgodoseende av skyddsintressen. Utskottet är också positivt till att utforska möjligheterna att avskaffa eller förenkla exekvaturförfarandet och att förbättra den fria rörligheten för interimistiska åtgärder, förutsatt att svarandens skyddsintressen kan tillgodoses på ett sätt som överensstämmer med de krav som den svenska rättsordningen ställer upp.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Kommissionens grönbok KOM(2009) 175 Översyn av rådets förordning (EG) nr 44/2001 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område